

Nr. 4.

Domineca 28 jan. (9 ianuarie) 1868.

Anul VI.

IN ANII TRECUTI RESIA SUB TITLULU „UMORISTULU.”

Făcă acesta este totu a opt' di!
— dar prenumeținile se pri-
mescu înste dilele.
Pretialu pentru Austria pe anu 6 fl. v.a. pe $\frac{1}{2}$ de anu
3 fl. pe trei lune 1 fl. 50 cr.; pentru alte tieri: pe anu
7 fl. 20 cr. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. 60 cr. pe trei lune 1 fl. 80 cr.

Tote siodienile sibani de prenume-
zini sunt de a se tramite la Redac-
tione: Strat'a morarilor Nr. 10.

PANTEONULU GUREI SATULUI.

Te 'n lume le-am credință,
Nuai un'a n'am potută
Nuin visu a cugetă:
Coca me voiu insielă
Injurnalulu meu iubitu.
„E'a Satului“ numitu,
Lolu „trei“ sē-mi vina mie,
Can'am sotiu intr'o mia.

Multi m'acusa si me cérta.
C'am facutu la noi totu cérta,
Si-am venatu neincetatu
Interesul meu privatu;
Inse cei ce dicu de-aceste,
Spunu minciuna si poveste,
Nu sciu politic'a 'nalta, —
Io nu dau cu bat'a 'n balta.

Dar sē trecemute.
Sē nu vorbimu ilte,
Sē vi spunn io ae
O vörba ca nou
lo-su mare banru,
Mai mare viziru
lo conducu o turma,
Banii-mi nu se ma.

Barometru-su eu,
Că sciu totmereu
Ce s'a face mane,
Ore ce-mi remane?
De-unde sufla ventulu?
Si-apoi facu pe santulu,
Si me 'ntoreu indata
Pe partea cealalta.

Turmulitia litia
Meltu esti dragia,
Si me simtu petru.
Candu m'apucu unsu,
Si te tundu io da.
Catu e vieti'a 'aga,
Fara fofeci tarì
Cu — bibile ma

Cét'a mea e mica,
Dar va cresce inca.
Cei ce m'au urmatu,
Bine s'au urcatu,
Toti au capetatu
Ce nici n'au visatu,
Cruci si stele late,
Consiliarate.

Cart-aceste, mei fertate,
Am vine incarcate,
O mne mare, mare,
Si die ori si care
Estere, bat'o cruce,
Vai cel'a ce o duce.
Cà-c sē plătesca toti
Gatee-dieci de zgloți.

Si acuma la finitu,
Ca se facu si io sfîrsitul.
Unu sfîrsitul cum se cuvine,
Am vorbitu catra multime,
Ca jo in o góla — teca,
Vedu o mare „ipotéca.“
Care de va mai sustă,
Io multu tempu voiu triumfa.

GUR'A SATULUI.

III Banchirul natiunii.

Unu circulariu episcopescu.

(Nu din secolulu trecutu.)

Nr. 365.

Préonorate Dle Protopresvitere!

A venit la cunoștiintă acestui consistoriu diecesanu, că unii dintre preoți și mai alesu cantori și invetitori nu se infrițișă și schimbă și a schimbat cuvintele aflatore în cartile besericescă și obiceinuite în santele slujbe și cantări ddeesci, și această o facu cu acelu cuventu neintemeiatu, ca se curetia limbă baserică de cuvinte straine și le înlocuiescă ca cuvinte curata românescă.

Deci fiindu că limbă română este vestimentulu în care sunt imbrăcate adeverurile și dogmele și asiediamintele cele vecinice și nestramutătoare ale prea sfîntelor noastre religiuni, și schimbanduse cuventul primitu de Beserica, lesne se pote intemlă că să se schimbe și intielesulu adeverului esprimat, prin cuventul acela, fiindu că de altminterne dela unu barbatu, care voește se cultivate și se curetie limbă năstră preste totu luata se cere unu studiu necurmatu de mai multi ani, o cunoștiintă cu multă mai intinsă și indeplinită a gramaticei și literaturiei noastre romane decat este ceea ce aupreotii, cantorii și invetitorii nostri de astăzi, fiindu că în fine santă năstra Beserica îngigescă și se va îngriji, ca și limbă santei scripturi și a sfintelor slujbe Ddeesci, să se desvolte, ca să curetie și se descorsiasca, precum vădemu că în locul cuventului slavonu „blagoslovenia“ a pusu în cartile sale besericescă „binecuventare“ în locu de „zlatoust“ „Gura de aur“ în locu de „Tiarigradu“ „Imperatésca cetate“. „Intrebuintiadă amendă cuvintele aceste: „Mila și indurare“ — și asia mai departe în poterea hotarirei consistoriale din 23 Septembrie 1865. se opresce, cu totă asprimea, ca pe viitoru, se nu cutedie naenea dintre preoți, cantori și invetitori a schimbă vre unu cuventu din cartile besericescă sub cea mai grea pedeapsă.

Reمانe inse calea deschisa fiecarui a recurge la consistoriu în printia lucrului de care este vorba.

Dreptu aceea Prea On. Dta vei avea a impasări acestu circulariu toti preoții, cantorii și invetitorii din tractulu protopresviteralu alu Prea On. Dta, depindu-lu de 4 ori acestu circulariu si espedandu-lu prin 4 cursuri în patru parti cu îndărarea, ca fiecare preotu, invetitoru și cantoru se-lu decopiedie, și apoi se se subserie i circulariulu prea on. Dta, că a cetitu, și că va urmă în tocma după cuprinsulu acesteordinatiuni a mele, și apoi Circulariulu acela subscrisu de toti i-lu vei trimite incóce.

Pre langa care impasindu-ti binecuventarea mea Archipastoră sum in Caransebesiu la 22. Maiu 1867. Alu Prea On. Dta de binevoitoriu

Ioanu Popasu m. Episcopu.

De ce a datu natură genului femeiescă asié limba mobila?

Asta a fostu întrebarea ce mergea din gura în gura la omenii culti, și nime nu scica să deie responsu inbururatoriu, ba ce é mai multu, desaproba intentiunea salutavera a naturei, carea a voită prin acéstă să resulte unu folosu neapretiubilu pentru omenime.

Acum inse s'a schimbă trébă; întrebarea acéstă ce se tiene de sferă fizicei pe cum în adeveru ne vomu convinge mai la vale, n'a potutu mai multu remané nedeslegata considerandu aventulul sciintielor fizice din tempulu nostru.

Si cine a fostu barbatul acelă, care a deslegat intrabarea acéstă? Voru întrebă interesatele cetitoră.

Eu inse retacu numele lui de si e forte cunoscutu, marginindu-me la amintirea aceea, că a fostu germanu cu nume francescu; apoi cetitorăle bine-

voésca a gici numele lui, dandu-ocaziunea placuta langa cuporiiu caldu a mă despă celebri scriitori germani; era de alta pă me grăbesca și reproduce pe scurtu deslegare arte suprindiatore și magulitore pentru interesatelelori potu vedé in ea pe de o parte mantuirea nearii loru de opinioanele sinistre și inculparile netzinice a barbatilor, ér' pe de alta parte recata pretensiunea loru și de natura de a participa numai la baluri, ci si la altele p. e. în dieta, se păta mai bine merge cursulu lucrărilor, campoi si aceea sperantia re-ar suride, că si cestiu naționalitătilor mai de graba si in modu mai jus'ar' potă deslegă.

Dar' nu vreau să ilustrediu lmargină circularui, că nu cumva să detragăntirea cetitorălor de la partea esentială, cpolitică moderno-rafinată minunatul o prioripu a damele pestane; ér' eu o condamnediu că stimulu idealului simplicității, carele cu cătu e manplu și curat, cu atâtă mai multu se apropia dealulu divinu; —

si asié pe scurtu lasu sê urm  ze deslegarea simpla a intrab  rii de susu, carea e urmat  rea:

Nimicu in natura nu e fara scopu, nimicu superfluu, si asi   neci mobilitatea limbei femeesoi nu p  te si fara scopu si superflua, si deca st   asertiunea fisiciloru, c   frundiele arboriloru candu se clatina, aducu aerulu in vibrare si prin ac  st   lu-curatia de elemintele stricatorie sanet  tii n  stre, atunci st   si afirmarea ac  st  a, c   linbele femeesci in societ  ti (mai cu s  ma numerose) suplimescu frundiele arboriloru, cari ca si frundiele prin clatinare aduou aerulu in vibrare si prin ac  st   lu-curatia de partile lui neapte pentru inspirare; si cumca in adeveru au partile constitutive a gureloru femeesci aceea misiune de la natura, se demustra si prin aceea, c   cu catu e o societate mai numerosa, cu at  t  a e si vibrarea loru condusa numai de instinctul naturalu mai activa.

Candu pisic   a nu-e a casa, J  ca sioreci pe m  esa!

Astfelu s  a intemplatu si in comitatulu Carasiului Abi   s  a indepartatu Iupiter — vreu s   dicu dlu Fa  ur — din midilocul acestui comitatu, pentru de a lucra ca unu patriotu si nationalistu romanu bunu pentru binele poporului acolo susu ca delegatu, dicu abi   s  a indepartatu, si resmeliti   a si eruptu.

Diurnalele magiare striga 'n gura mare in contra romaniloru carii au cutediatu a vorbi romanesce in adunarea comitatense.

Ce temerite? Ce sacrilegiu, a vorbi romanesce intr' unu comitatu curatul romanu, care are si comite supremu — curatul romanu!

  re ce va dios dlu Fa  ur la ast  a?

Nu p  te alt  a, dec  tu numai s   se bucore, c  ci prin ast  a era va pot   convinge pe cei de susu, c  c  tu e de necesaria presinti  a dsale in acestu comitatu!

Reponsu.

Domnului I. S. Selagianu, la descoperirea domniei sale, cumca R  kotzy a fostu romanu.

Cetindu articululu D-tale, esitu in Federatiune, nu am potutu a nu te combate pentru incercarea acea at  tu de outezat  re.

Deci, eu care sum membru la t  te academiiile de sciencie, eu care sciu de rostu t  te bibliotecele de aici din capitala, eu care sum mai invetiatu si mai inteleptu de catu mai toti invatati si filosofi din tiara, eu care am frundiaritu din dunga in dunga tote bibliotecele si archivele publice si private, eu, in man'a caruia suntu mai t  te diplomele din tiar'a santului Stefanu, parte in origine parte in copia, te asigurezu pre Domnia T'a, ca in vinele marelui si eroului principe R  kotzy, precum si a celor laliti n'a fostu si nu a pututu si neci unu piouru de sangre romanu, si de ar' si fi fostu te asigurezu ca l-ar' fi sloboditu, se curga a fara, — fara in vinele loru a cursu curatul sange ungurescu, c'a sangele stramosiloru nostri.

Colomanu Th  ly,
membru la t  te academiiile din lume, etc. etc. etc. etc. etc.

TANDA si MANDA.

T. Frate Mando, ce se mai aude din lumea mare?

M. Din lumea mare nimica nou, inse din apropiare am cam auditu ceva.

T. Ce?

M. Dlu Complexy s'a facutu domnu mare.

T. Si-apoi?

M. Audu, c   in urmarea acesteia si-va depune mandatulu.

T. Cum voru mai plange romanii!

M. Plange dieu! c   l-au iubitu tare. Si deca se va mai candida inc' odata, de buna s  ma voru mai murii pentru elu vr'o 3—4 romani.

T. D'apoi c   si merita?

Ce nu e pechatu!

O fetitia si-marturisea pechatelor la preotulu loculu. Dupa ce fetiti'a fini confesiunea, preotulu o intreb  a:

— Copil'a mea, nu mai ai altu pechatu?

— Nu.

— Cum te chiama?

— Me rogu de iertare, numele meu nu e pechatu!

Sciri mai n  ne.

Din Oradea-mare mi se scrie, c   acolo mane uni s  r'a se va intempla o minune mare, — la balulu romanescu se voru duce si c  ti-va magiari.

Romanii din comitatulu Satmariului facu pregatiri mari pentru alegerile ce voru urm   la t  mna, — deci se p  te sper  , c   de buna s  ma se voru alege erasi numai — magiari.

Romanii din Maramuresiu se insriconizeaza grozavu de cutediares celor din Carasiu, c   adeca aceiai au cutediatu a vorbi romanesce in adunarea comitatense.

Post'a Gurei Satului.

Ch exemplare compleje mai potemu inca sierbi din incepitulu anului presinte. Pretinulu pe diumatate de anu 3 fl, pe unu patrariu 1 fl. 50 cr.

Candu? Peste multu. Cam atunce, candu se va asternete dietei proiectulu de lege pentru indestulirea nationalit  tilor. Va s   dica, mai ase  ptu pana la — calendele grecesci!

M. F. Ai multe rogari. Eu nu sum at  tu de pretensiv. Am numai o rogare. S  -mi dai pace!

Guszti-K  roly. Te rogu serioz-nu c  tu mai a dese ori.

Pentru cele tramease ti-multiamescu. Salutare!

Diogene cu lamp'a.

Gur'a Satului : Frate Diogene, ce cerci ?

Diogene : Aginti politici.

Gur'a Satului : Mai bine ar fi de cumva ai intrebuintat banii aceia pentru ajutorarea scóelor, vedi si ast'a cătu e de rea !

O scena din carnevalu.

In numele scopurilor filantropice ve rogu dati-mi pace, — am io pe cine să jocu !

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: Iosif Vulcanu.

S'a tiparit prin Alessandru Kocsi in tipograf'a lui (Érkövy Galgóczy si Kocsi.) Piata de pesci Nr. 9.